

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Pokorágyi-
uteza 1. szám. Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona
Fél évre . . . 4 korona
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-uteza
1. sz. alatt a könyvnyomdában.
Ide intézendők a kiadóhivatal
illető előfizetés, hirdetésny,
nyiltér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitorsor-
fogata 15 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyiltér:

Egy sor 50 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Kis vasutak.

Tudvalevő dolog, hogy Gömörmegye egy tájékának érdekeltége megmozdult egy eszme szolgálatában az elmúlt hetekben, a mely eszme sokra van hivatva: új gyarmatot létesíteni ott, ahol idáig úgy szólván a földön heverték a kincsek, s ezen új gyarmatot, megyénk egyik legál-dottabb részét, s zsvess összeköttetésbe hozni a vármegye székhelyével. Vagyis az érdekeltég ki akarja építeni saját vasutját a vármegye székhelyétől nyugatra Poltárig — keletre fel Ratkóig.

Alkalmunk volt az elmúlt héten megtekinteni egy más vármegye hasonló vasutját, melyet modern módon, modern eszmékkel és egy zseniális mérnök modern gondolkodásával ebben az évben adtak át a forgalomnak. Ez a vasut uttörő Magyarországon; építői és tervezői a sutba vág-tak minden czopfot, nagyképűséget s csináltak az érdekeltégnek egy olyan forgalmi eszközt, mely meghaladja legmerészebb álmaikat is. A tervező szíveségéből és udvarias utmutatásaival megadta a lehetőséget, hogy legalább nagy vonásokban tájékoztathassam e lap hasábjain nálunk is azokat, kik ezen eszme iránt érdeklődnek, megjegyezvén, hogy amennyiben már az első lépések meg vannak, tulajdonképen mindenkinek érdeklődnie is kell. Sorra veszem tehát különösen a közismert viczinálisok és ezen új „kis vasut“ közötti különbségeket, melyek legjobban megvilágítják a kérdést.

Midőn az első vasutakat a mult század elején építeni kezdték, angol mérnökök a két aczél-sín szál távolságát 1 435 m-re vették, mint technikailag legmegfelelőbb nyomszélességet. Ma is meg van ez az u. n. szabványos nyomtávolság Európa legtöbb államában, kevés kivétellel — aminek meg van az az internacionális előnye, hogy bármely állam vasutja átfuthat a másik állam területére. Kivétel Oroszország, ahol katonai szempontból úgy akarták elszigetelni az országot,

hogy e nyomtávolságot nagyobbra vették — ami azt jelenti, hogy a környező államok katonai vonatai egy háboru esetén nem futhatnak be Oroszországba, míg ellenben az ő kocsijai, alkalmas tengelykészülékkel — kisebb, tehát más államok nyomszélességének megfelelő keréktávolságra vehetők.

Ez a szabványos nyomtávolság van aztán nálunk mindenütt, kezdve az állam legnagyobb vasutjától pl. a rimaszombati viczinálisig. Vannak, különösen újabban, keskeny nyomtávolságú pályák is, ahol a sín-szálak 1.0 m-re, vagy pláne 76 cm-re vannak fektetve. — Az a „kis vasut“, melyet épen le akarok írni, 76 cm-es nyomtávolságú; s ez az első különbség a többi viczinális és közte. S ennek a különbségnek meg vannak a maga megbecsülhetetlen előnyei. Elsősorban a 76 fele a 143-nak — tehát a pálya felépítménye is fele amannak; felényi a földmunka, felényi a kavicságy, felényi a talpa, vagyis felényi a felépítmény költsége. Másodsorban: egy ilyen keskeny pályával jobban lehet a térszínhez, a föld felszínéhez alkalmazkodni, kisebbek lehetnek a kanyarulatok, nagyobbak az emelkedések, szóval változatosabb a vonal vezetése — s ennek ismét pénzmegtakarítás az eredménye, mert felényire csökkenthető a már amúgy is felére apadt költség a terep nehézségek elkerülése miatt, amit a nagy vasut bravúrosan — de költségesen keresztül vág. Azután: a sínek kisebbek; 28—30 kg. helyett 12 kg-ot nyomnak méterenként — ami a nagy vasutaknak majdnem 1/3-ad része — s ugyanannyi az ár megtakarítás; kisebbek a sinkötések, primitívebbek a kitérők, a váltók. Egy szóval: a megtakarítás a felépítményben óriási a szabványos pályákkal szemben. S mi a hátránya? Azt a laikusok is tudják: ha szabványos a pálya tegyük fel, a rimaszombati viczinálisunkon, az onnan jövő teherszállítási waggon, melynek Miskolcra kell menni, — egyszerűen áttolják a

másik vonalra; ez a keskeny pályánál lehetetlen, tehát az összes árukat, melyek tovább mennek, át kell rakni a végállomáson. Más komoly körülmény nem is szól a keskeny pálya ellen. S ez sem akadály, mint személyesen volt alkalmunk látni; az élelmes üzletvezetőség ezen a következőleg segít: a nagy vasutról kitérőt csinál a maga állomására, ahová a nagy vasut üres waggonjait áttolják; e mellett a vágány mellett van jobbról balról a kis vasut két vágánya; az egyik annyira van felemelve, hogy a kis vasut és nagy vasut waggonjainak feneke egy magasságban áll; a másik még magasabban van, úgy hogy a kis vasut waggonfeneke a nagy vasut waggonjának a felső szélével van egy magasságban; az átrakandó árukat egy pallón egyszerűen átgurítják, áttolják vagy átöntik. Ez az eszme annyira életre való, hogy az átrakást ők maguk teljesen ingyen teljesítik, mert maguknak is elenyésző kicsiny összegbe kerül, ami a tarifa mellett számba sem jöhet, noha tarifájuk is a Máv.-hoz képest rendkívül kicsiny.

Másik lényeges különbség — beszéljünk egyelőre a beruházásokról — az épületek kérdése. Itt is lényegesen szakitottak a szokásokkal. Téglapépület csupán a csatlakozó végállomáson van, egy darab; a többi mind vályog, téglapillér me-revitésekkel, vagy favázás vályog vagy tisztán fa. Ablakaik kicsinyek, ajtóik egyszerűek — szóval az épületfelszerelés is a legegyszerűbb.

Harmadik nagy különbség a hidak és műtárgyak kérdése. A feleletet már a figyelmes olvasó sejtethi: kicsiny a nyomszélesség, kicsinyek a sínek, kicsinyek a kocsik és lokomotívok — kicsiny a terhelés, — tehát olcsó a hid is. Tényleg a legnagyobb megtakarítást szolgáló Hennebigne rendszerű hidjaik nevétségesen csekély összegbe kerültek. Műtárgyak mindenütt a lehető legolcsóbbak pl. vízáteresztők betoncsövek-ből készültek.

TÁRCZA.

Keresem, kutatom . . .

Keresem kutatom, sehol sem találok.
Vesztett nyugodalmam, s ifjúkori álmom.
Hová lett, merre tűnt, hogy csak emlék nálam,
Pedig oly szent hittel, reménységgel vártam.

Sok álmom volt pedig, s nem teljesült egy sem,
Nem lesz már több soha, úgy érzem, sejttem.
Minek is lenne már, nem is vágyom rája,
Mert csalódott szívem tudom jobban fájna.

Nem remélek már én — nem mit egykor kértem,
Lemondtam mindentről már örökre — régen.
Fájt a szívem soká. — sok volt a halottam;
Szereltem, boldogság — mindentről lemondtam.

Olyan vagyok most már, mint a korhadt tölgyfa,
Zöld lombot, csicsérgést, nem keresnek rajta,
Lassan, lassan, korhad, majd kidül egészen,
Rovarok tanyája, azután por leszzen.

Pósa Béla.

Bajusz adó.

(A „Rövid elbeszélések kiadó társaság“ pályázatán 1500 dollárral kitüntetett pályamű)

Fordította angolból: RÓNAY DALMA.

(Vége.)

Mikor Belmayne papa — Chicagóból, kétszeres
milliomos és riporter — berontott a szobába, ez az ér-
dekes és szokatlan látvány tárult szemem elé Egy sápadt
fiatalembert látott és egy fiatal leányt könnyekbe uszva.
— Mi . . . mi az? — hebegte, a szemüvege fölött
nézve a világot.

— Tönkre vagyok téve, de az én hibámból — szolt
az ifjonez.

A papa kérdezősködött és nyert is felvilágosítást.
Egészen megbénulva rogyott le egy székre.

— Ha az a kigyó megint eljön, akkor megkancsu-
kázom — mondta felfortyanva — Akár hogy lesz, de
elcsépelem! Akár mi lesz! — ordította egy olyan becsü-
letes ember dühével, akit a saját kártyáival csaptak be.

A percek szomorú, ünnepléses csendben multak,
mindenik egy fénysugarat keresett ebben a homályban.

— Miért nem megy Crespohoz? Hiszen ő barátja
magának, ugy-e? — kérdezte Belmayne.

— Volt.

— Akkor jöjjön, Laura jer velünk. Mi vagyunk a
tettesek, mi vagyunk a felelősek és a szegyet magunkra
kell vállalnunk. Crespo az egyetlen, aki megmentheti ma-
gát. — Hé, pszt. Hozasson nekem kocsit! — paran-
csolta a szoba lányának.

Egy harezra kész börziánér, aki már ezer igazi
harezot látott és küzdött végig, meg nem hátrál egy
miniszterelnök, egy ujság és általában egy ilyen csekély-
ség elől. Bátorsága átragadt leányára is. Apjával az élen
minden úgy csak diadalba juthat. Mindennek jóra kell
fordulni. Szívében új reményt táplálva elment kalapjáért
és keztüért. Mialatt rá vártak a liftnél, egy más ese-
mény is történt. Belmayne barátságosan Vincent vállára
tette a kezét és mondta: Fiatalembert ne szomorkodjék.
Ha már felhagy az ujságírással, biztosan talál sokkal
okosabb foglalkozást. Ismerem magát és szeretem. Vin-
cent csendesen bólintott. Jó szándékkal volt mondva ez
a burkolt ígérlet, de Vincent nem vette ezt észre. Csend-
ben hajtattak a Quirinálra. A „jelenlegi levelező“ csak
annyit kérdezett apjától, hogy egyenesen áll-e a kalapja.
Titokban azt tervezte, hogy a miniszterelnököt ostrom-
mal fogja megnyerni.

Mialatt ezek a csodálatos dolgok történtek, a sze-
rencse, aki mint mindenki tudja, a sorsnak miniszter-
elnöke, egy más miniszterelnököt tréfált meg, Olaszor-
szágnak jelenlegi vezetője, signor Crespo, az új adókules
tárgyában teljesen kimerítette találékonyságát. Hogy ke-
resztül vihessen törvényt, kénytelen lett volna pártjának so-
cialistico-anarchista árnyalata óhajainak engedni és ha
ez nem sikerül, akkor megbukik. Egyik esély olyan ke-
véssé volt kívánatos, mint a másik és szemmel láthatólag

őszítette őt az a gond, hogy mikép fog kikerülni ebből
a dilemmából. Mikor a Thunderer sürgönyét elolvasta,
csodálkozásában mint egy nyíl pattant föl helyéről. Azu-
tán megcsóválta a fejét és „ah“ -t mondott. Lassacskán
boldog mosoly terjedt el arcán. Sejtett valamit.

Két percz múlva, dolgozó szobájának dupla ajtaja
fel pattant és egy testes marquis egyike legnagyobb ellen-
ségeinek a cabinetben, berohanva lelkendezve szolt:
„Crespo — az Istenért!“ . . .

A miniszterelnök semmit sem szolt.

Sok előkelő politikus, elvarat és ellenfél, rohant
be hozzá és szolt: „Crespo — az Istenért!“

Signor Crespo semmit sem szolt!

A király lóhalálában futtatott hozzá egy herceget
és üzente: „Crespo — az Istenért!“

A miniszterelnök folytatta a semmit mondást, csak-
hogy különböző szavakkal.

Egy fél óra múlva mindenki térden állott előtte,
mind azok az ellentett elemek, akiknek az összegey-
tetésén hónapokig bajlódott Láták hogy a bajusz-adó
egy tény és hogy azt bosszúból eszelte ki, hogy az ellen-
pártot megbuktassa. Könyörögtek neki, hogy ne terjessze
a Ház elé. Crespo csak bizonyos föltételek mellett egye-
zett bele. Mindenben az ő terveit fogadták el, biztosí-
tották, hogy számíthat szavazatukra és mikor a parla-
ment összeült, a budgetjét nagy többséggel elfogadták,
amiről pedig eddig biztos volt, hogy ellenezni fogják.

Ezért aztán a miniszterelnök, aki már tudakozódott
az ügy fölöl, szintén kíváncsi volt a „jelenlegi levelezőre“
aki a sürgönyt írta. De mivel kegyes ember volt, az
igazi „levelező“-nek mégis a sorsot tekintette.

A koci megérkezett a miniszteriumba. Vincentnek
ugy tetszett, hogy az egész sötét ködbe van burkolva.
Most következik az ő búcsúja a miniszterelnöktől mint
barát és mint riporter. Nővjegyére ráirta: Mister és Miss
Belmayne-nel, a sürgöny ügyében.

Csendesen mentek be és álltak meg a nagy férfi-
előtt, három szomorú, letört alak. Belmayne nem volt
boldog. Nem szokott ő mások előtt sirni. Laura szem-
ei könnyekkel teltek meg. Soha, soha nem fog nemze-
teket irányítani, bárhogy csábítsák. Vincent sápadt és
komoly volt.

Ezen beruházásokhoz tartoznak még a mozgó tartozékok pl. a waggonok, lokomotívok. A teherkocsijaik a mellett, hogy könnyedek és egyszerűek, a Máv. kocsiktól nem különböznek sokat; kicsiny a különbség úgy a kocsik térfogatában mint terhelhetőségében, sőt még az u. n. szabványos keresztmetszelvevény sem különbözik annyit, amennyit a felényi nyomszélesség mintegy magával hozna. Vagyis e kocsik *aránylag* sokkal jobban teljesítenek, mint a Máv. kocsijai. A lokomotívokról más helyütt lesz szó — itt csupán mint beruházást említem meg azzal a megjegyzéssel, hogy itt is óriás a különbség a szabványos pályák viczinális lokomotívjaitól.

Lássuk az üzemet — mik itt az életrevaló ujtások és különbségek?

Elsősorban az az alapvető tény, hogy ellentétben a Máv.-tól és más viczinálisoktól — a *teherforgalom a személyforgalomtól teljesen külön van választva*. Nagyon helyesen. Itt a személyforgalom — melyet pontos időkhöz kell kötni — nem feszélyezi a teherforgalmat — és viszont, a teherforgalom nem mozdítja hátra a személyforgalmat, mint a viczinálisoknál általános bevett egyes vonatok intézményénél. És ezt ismét egy másik alapelv teszi lehetővé: az, hogy a gőzvontatás helyett motoros vontató erőt alkalmaztak. Ennek a vontató erőnek nagy előnyei vannak; *eltekintve attól a már tapasztalatilag megállapított tényről, hogy ezen üzem a gőzüzemnél 30%-el olcsóbb*, óriási előny a folytonos készen létel, a folytonos használhatóság. Itt leírom a lokomotívok berendezését minél rövidebben. Az alkalmazott motor egy francia szabadalmu u. n. benzinelektromotor (tehát nem benzinelemotor!) ahol egy benzinelemotor igen gyors forgásban tart egy, a lokomotívon elhelyezett dynamó-gépet, mely aztán az elektromotoros erőt direkt a lokomotív kerekeinek adja át. A benzinelemotor elektrom gyújtással hozatik mozgásba, s a dynamó-gép csak akkor kapcsolódik be, ha indulásra van szükség — mint az automobiloknál azzal az eltéréssel, hogy az automobilnál a benzinelemotor forgása vitetik át a hajtott kerekre.)

Kétféle motorjaik vannak: a teherszállításra 70 lóerős, a személyszállításra 30 lóerős gépek. Volt alkalmunk üzemben látni mindkettőt. Nyílt pályán igen szépen dolgozik akár egyik, akár másik. Nincs köszén füst, nincs tűzveszély, zajtalan és kellemes a közlekedés. A gépek kezelhetősége igen könnyű; a motoron két egyén teljesít szolgálatot rendszeren, az egyik már vizsgázott gépész, a másik kisegítője; de ugyanazon gépet egy ember is képes elvezetni, különösen a kisebbiket. — Ezek a gépek azonban még nincsenek tökéletesen kipróbálva, ez idő szerint még gyakoriak a zavarok; gyakran minden látszólagos ok nélkül felmondja a motor a szolgálatot — röviden: még precíz közlekedésre nem tökéletesen váltak be. Ez a hátrány még egy ideig véleményem szerint fenn is fog állani, míg a gépek nincsenek annyira tökéletesítve, hogy minden eshetőség ellen vértézve legyenek. És ez nagyobb közlekedési utaknál komoly szempont,

Valami oknál fogva a miniszterelnök nevetni kezdett. Már három hónap óta nem volt nevezhetnékje és most örül hogy nevezhet. Addig nevetett, míg a környei poytogtak.

Vincent dühös volt.

— Kegyed ezt tán komikusnak találja? — kérdezte.

— Komikusnak? Providenciálisnak! Nézzen csak ide, — mondta signor Crespo egy legalább is száz sürgönynyi csomóra mutatva — Egész Európa információkat óhajt a maga sürgönye felől. Azaz Miss Belmayne sürgönyét értem, — mondta kegyesen intve a lány felé.

— Tehát, — tehát kegyed ezt érti?

— Igen.

— És, — és kegyed ezt tényleg tervezte?

— Oh nem. Ők csak gondolták, hogy ezt terveztem. Ez mentette meg a helyzetemet.

— Micsoda?

— Viszont én mentettem meg magát, kedves barátom. A Thunderer, mert magától nem kapott feleletet, nekem sürgönyözött felvilágosításért. Én meg ezt sürgönyöztem vissza:

A Thunderernek London,

Az ellenzéknak engedékenysége folytán nem fogom a Ház elé terjeszténi a tervezett bajusz-adót. Crespo.

— Istenemre! — mondta Vincent.

— Edward! zokogta valaki.

— Hurrah! — kiáltott Belmayne.

Es Edward karjai egyszerre egy édes leányt ölelhetek és mindkettőjük szíve csordultig örömmel telt meg. Két különböző esemény következett.

Halladayt a National elbocsátotta, mert az év legnagyobb eseményét elmulasztotta. Mikor összintén mindet megirt, senki sem hitt neki. Ez világos hogy csalás. Lassaeskán sápadt, zöld színt öltött az arca, ami azonban nem illett rosszul neki. Az orvosok azt mondták, a mája miatt, de az igazi oka viszonzatlan szerelem volt.

A másik esemény a Grand Hotelban örvendetes jellegű, de ez nem fontos egy olyan országban, ahol nyílik a narancsvirág.

melynek figyelmen kívül hagyását nem szabad a tervezéseknél megtérni.

Az üzem olcsóságát szolgálja a már fentebb említett körülményeken kívül maga a személyzet. Az egész személyzet a környékről került ki, kivéve az üzletvezetőség három alkalmazottját. A gépészek mind környékbeli kis lakatos mesterek voltak, kiket a mérnökök tanítottak be; a kalauzok, az állomás főnökök, a pályaudvari alkalmazottak mind-mind egész tanulatlan emberek, akiket csak vasutas sipkájukról lehet felismerni. Mindezen embereket maguk a tervező mérnökök tanítottak be, akik előbb maguk tanulták meg az üzem valamennyi csinját-binját. Pl az üzletvezető fiatal mérnök előbb a Máv. nál tanulta meg a könyvkezeléseket s a vasut üzletehez szükséges dolgokat, azután pedig a gépkezelés és szerkezet elsajátítása céljából végzett több ideit tanulmányokat ott, hol ez a rendszer legelőször került alkalmazásba. Midőn aztán elsajátította mindazt, ami kellett: átvette az általunk megszemlélt új vonal vezetését s azt folytatja minden fennakadás nélkül maig. Maga a személyzet kevés tagból áll, de mindnek saját házköre van, ami ezen tanulatlan emberek ambícióját el nem gondolható módon emeli; csak tessék elgondolni, hogy mekkora tekintélynek örvend falubelieit előtt az az „állomás főnök“ ki még kevéssel azelőtt maga is köztük kapálta a dohányt.

Nohát ennek a személyzetnek, mely igazán derék munkát végez, — nem kell nagy fizetés, kevesen is vannak: tiszta sor, hogy az üzem olcsóságát óriásilag biztosítja maga ez az egy adat is. Jelenleg állomásaikon, műhelyükben, a pályán, a gépeken, a kocsikon, egy szóval mindenütt: saját embereik dolgoznak, olcsón és jól. Maga az „üzletvezetőség“ áll az üzletvezető mérnökből, két hivatalnokból, kik az irodai dolgokat végzik és két hivatalnokból, kik a forgalomnál vannak.

Távirida sehol sincsen, mert ahhoz nem ért egy állomás főnök sem; ellenben telefon berendezés köti össze a pályát végig, sőt még a nyílt pályán is vannak elzárható telefon-szekerények.

Teher vonatok akkor és annyiszor indulnak amennyiszor csak szükség van rájuk; a tarifájuk nem olyan hozzáférhetetlen, mint a menyország, sőt — lehet alkudni: ha valakinek valami nagyobb szállítmánya van, egyszerűen megalkuszik az üzletvezetővel. Szóval reális és élelmes az üzleti forgalom is. Személyforgalmuk korlátotabb, mint általában mindenütt; személyvonat naponta háromszor futja oda és vissza a pályát; ellenben a pár km. távol fekvő üdülő és fürdő helyhez naponta 18 személyvonat megy és jön, míg a nyár tart. Jegyek válthatók akár az állomásokon akár villamos vonat módjára a kalauztól a kocsikban. A kocsikban csupán I. és III. osztály van, a II ikat eltüntették. A személykocsik szerkezete olyan, mint a budapesti villamos kocsiké, kinézésük is teljesen ugyanaz: de minden kocsin van saját acetilén-gáz fejlesztő, mely világítja és egy kis coaks kályha, mely fűti.

Azt hiszem, az itt olvasottakból is könnyen belátható, hogy e kis vasut — hivatalosan is így nevezi magát — merőben hijával van minden sablonnak. Aki pedig ott a helyszínén látja, nem fojthat el magában egy kis derűtséget sem, oly annyira egyszerű és primitív minden. De viszont minden a *célnak megfelelő, célszerű, az igényeket, még a fokozottakat is kielégíti*. Az üzletvezetőségnek már mióta a vasutat átadták a forgalomnak, ez év tavaszán, olyan eredmények állanak rendelkezésére, hogy az meglepi az embert. Elég legyen pl. e szempontból annak a megemlézése, hogy maga a személyforgalom eddig már több volt, mint amennyit egy évi forgalom bázisul vettek a létesítésnél, vagyis négy hónap alatt túlhaladta az évi előirányzatot. Így áll a dolog a teherforgalommal is. Viszont igaz, hogy az élelmes üzletvezetőség mindent megtesz a forgalom nagyobb tanyához kiterít építenek, sőt akárhányszor megesik, hogy ha értesülnek, hogy valamely helyen nagyobb mennyiségű teheráru kerülne szállításra, a szállítási időre egy kis szárnyvonalat vezetnek az illető helyre; mikor vége a szállításnak: felszedik. Ez is egy előnye a keskeny pályának: nem kíván sok teketóriát, könnyen kezelhető.

Nem szándékom ez uttal a mi helyi érdekű vasutunkra tekintettel következtetéseket vonni le, mert az legalább is idő előtti. Az azonban kétségtelen, hogy ezen újfajta vasutépítésnek nagy jövője lesz hazánkban. Az itt röviden érintett fő alapelvek annyira igazak, és a reális életnek annyira megfelelőek, hogy az már maga biztosítja az elterjedést. Vannak ugyan dolgok, a melyeknél a vitatkozásnak és dispositióknak tág tere nyílik, így különösen a motor-üzem és több

más szempontból, valamint annak megfontolása, hogy ami helyes ott a síkvidéki pályán, helyes-e nálunk, az inkább hegyi jellegű pályán? De mindez még korai, eljön annak is a maga ideje. Azonban hogy mindez igen érdekes, igen tanulmányos és életrevaló, az vitán kívül áll. Nem is volt más célom, minthogy az érdeklődőket tájékoztassam és köztudomásra juttassam a látottakat és hallottakat. Akiket pedig nem lelkesítene ez a — megengedem — száraz leírás, azoknak ajánlhatom, nézzék meg a helyszínén mindezt, bizonyos vagyok, hogy meg lesznek lepetve és meg lesznek győzve. Hiszen azon a vidéken is voltak községek, melyek bizalmatlanságból nem járultak semmivel a fővonal építéséhez — s mikor most látják a példátlan eredményt, — maguk kéri a megfelelő szárnyak gyors kiepitését.

Nem fejezhetem be egyszerű közléseimet jobban, mintha rámutatok arra a különbségre utoljára, ami nekünk a legszembeötlőbb, a legnagyobb. Ez a különbség pedig az, ami a vasutak létesítésének a bázisa. *Ha azon a síkvidéki pályán, mely csupán mezőgazdasági termékek szállításait garantírozhatta, olyan fényes, olyan példátlan az anyagi haszna e vállalkozásoknak, milyen lesz az mi nálunk, a mi általunk terbe vett vonalon?* Itt, ahol mezőgazdasági, erdészeti, bányászati, ipari termékek várnak arra, hogy a levezető ut megnyílják, ahol maga a személyforgalom a vármegye egy hatalmas kontingenséből a székhely felé a különféle hivatalokhoz egy folytonosan áramló folyam, itt ne lehetne egy reális, életre való, jól jövedelmező vállalatot effektuálni? Szó sincs róla. Ennek az eszmének meg kell valósulni és tudom, hogy a megvalósulás közelebb van, mint gondoljak. Az az érdekeltség, melyről fentebb szóltam, két év alatt már osztalékot kap; a vállalkozás nálunk sem lesz rosszabb, sőt, ha lehet, még kedvezőbb lesz, éppen ezért nekünk e vasut nem áldozat, hanem egy jövedelmező foglalkozás, melynél mindenkinek leg-sajátabb érdeke, hogy részesüljön.

Győry Lajos.

Muzeum-egylet választmányi ülése.

A most megalakult gömörmezei muzeum-egyesület igazgató választmánya augusztus hó 31 én tartotta első ülését Dr. Löcherer Tamás alelnök elnöklése mellett. A jegyzőkönyvet Matolcsy Pal titkár vezette. Jelen voltak: Fábry János igazgató, Baksay István kir. tan., Boczkó Dániel, Dapsy József, dr. Kármán Aladár, Kerekes Dezső, Kern Adolf, dr. Kovács László, Pogány István, Terray István és dr. Veres Samu.

Az elnök Dr. Löcherer meleg szavakkal üdvözölte a választmányt, s átadta a szót Fábry János igazgatónak, ki örömet fejezte ki a felett, hogy a muzeum-intézmény ügye ilyen vezető kezekbe jutott, mint ez a választmány, mely garanciát nyújt a kulturintézmény fényes jövőjére nézve. Arra kéri a választmány tagjait, hogy közös erővel és buzgalommal munkálják a nemes célt, ő ezután is készséggel fog dolgozni az intézmény felvirágoztatásán.

Dr. Löcherer elnök biztosította az igazgatót a választmány támogatásáról. Ezután a számvizsgáló bizottság tagjaiul megválasztották: Boczkó Dánielt, Dapsy Józsefet és Terray Istvánt, kik átvizsgálják az iratokat és pénztárt és atszolgáltatják Kern Adolf pénztárnoknak.

A taggyűjtő ivekre vonatkozólag azt határozta a választmány hogy a régi ivék beszédendők, s azután folytatólagosan új ivék adandók ki, hogy a taggyűjtés mennél szélesebb mederben folytatható legyen. Az igazgató bejelenti, hogy eddig 22 alapító, 125 rendes és 112 pártoló tag van.

Az egyesület védnöke tudvaleőleg gróf Andrássy Dénes, kinek megválasztatását oklevélen kívánta tudatni az igazgató. A választmány úgy határozott e tárgyban, hogy a muzeum-egylet elnökét: Bornemisza László alispánt, hogy alkalmas módon — esetleg küldöttség útján kérje fel a nemes gróft a védnökség elfogadására. — A tiszteletbeli tagok megválasztásukról értesítettetni fognak.

Ezután egy szolga alkalmazásának kérdése került szóba, miután annyi a dolog a helyiségek rendbentartásával, hogy azt maga az igazgató képtelen elvégezni és okvetlenül szükség van egy állandó szolgára. Igaz, hogy az igazgató kimutatása szerint a bevétel 1310 kor., a kiadás meg 1868 kor. 64 fillér volt, ugy hogy 558 kor. 64 fill. a kiadási többlet, azonban a dr. Löcherer elnök költségeloirányzata szerint a szolga tartása nem meritené ki a jövőben a pénztárt, mert az ő számítása szerint a fedezet legalább 1417 korona lesz a jövő évben, a szükséglet pedig csak 1040 korona. A választmány el is határozta a szolga alkalmazását.

A muzeum ügyrendjének elkészítésével a tisztikar bizatik meg.

Ezek után több apróbb ügy elintézésével a gyűlés véget ért.

Az 1906. évi ujonczozás.

Kezdetét veszi a sorozás folyó évi október hó 11 én a következő sorrendben s e végből a bizottság október hó 9-én utazik Nándorvölgyre. Október hó 10, 11 és 12-én soroz a garamvölgyi járás. Polgári elnök: az alispán, bizalmi férfiak: Hering Samuel és Okolicsányi Lajos vármegyei bizottsági tagok, polgári orvos: Dr. Horváth Akos tb. járás orvos.

Október hó 13-án utazik a bizottság Dobsinára, október hó 15-én soroz Dobsina r. t. város. Polgári elnök: az alispán, bizalmi férfiak: Sárkány Kálmán és Benedikty Kálmán vármegyei bizottsági tagok, polgári orvos: Dr. Maurer Arthur tb. főorvos.

Október hó 16-án utazik a bizottság *Rozsnyóra*, október hó 17-én soroz Rozsnyó r. t. város. Polgári elnök: *Dénes Géza* vármegyei bizottsági tag, bizalmi férfiak: *Ónody Károly* és *Dr. Hajcsi Sándor* vármegyei bizottsági tagok, polgári orvos: *Dr. Maurer Arthur* tb. vármegyei főorvos.

Október hó 18, 19, 20, 22 és 23-án soroz a *rozsnyói járásban*. Polgári elnök: *Dénes Géza* vármegyei bizottsági tag, bizalmi férfiak: *Pösch Gyula* és *Spéczián Gusztáv* vármegyei bizottsági tagok, polgári orvos: *Dr. Maurer Arthur* tb. vármegyei főorvos.

Október hó 24-én utazik a bizottság *Nagyőröcére*, október hó 25-én soroz Nagyőröce r. t. város. Polgári elnök: *idb. Mihalik Dezső* vármegyei bizottsági tag, bizalmi férfiak: *Szűhay Zsigmond* és *Dedinszky Gyula*, polgári orvos: *Dr. Hensch Géza* tb. vármegyei főorvos.

Október hó 26-án utazik a bizottság *Jolsvára*, október hó 27-én soroz Jolsva r. t. város. Polgári elnök: *idb. Mihalik Dezső*, bizalmi férfiak: *Neogrady Lajos* és *Czibur Imre* vármegyei bizottsági tagok, polgári orvos: *Dr. Hensch Géza* tb. vármegyei főorvos.

Október hó 29, 30, 31-én és november hó 2-án soroz a *nagyőröcei járás*. Polgári elnök: *idb. Mihalik Dezső*, bizottsági férfiak: *Hisnyai Heinzelmann Alfréd* és *Dr. Tóthy János* vármegyei bizottsági tagok, polgári orvos: *Dr. Hensch Géza* tb. főorvos.

November hó 3-án utazik a bizottság *Tornaljár*, november hó 5, 6, 7 és 8-án soroz a tornaljai járás. Polgári elnök: *Tornallyay Zoltán* vármegyei bizottsági tag, bizalmi férfiak: *Szontagh Zoltán* és *Hámos Árpád* vármegyei bizottsági tagok, polgári orvos: *Dr. Meskó Miklós* vármegyei főorvos.

November hó 9-én utazik a bizottság *Rimaszombatba*, november hó 10-én soroz Rimaszombat r. t. város. Polgári elnök: *az alispán*, bizalmi férfiak: *Molnár József* és *Medveczky Sándor* vármegyei bizottsági tagok, polgári orvos: *Dr. Meskó Miklós* várm. főorvos.

November hó 12, 13, 14 és 15-én soroz a *rimaszombati járás*. Polgári elnök: *Lukács Géza* vármegyei főjegyző, bizalmi férfiak: *Knöpfler Karoly* és *Farkas Zoltán* vármegyei bizottsági tagok, polgári orvos *Dr. Meskó Miklós* várm. főorvos.

November hó 16, 17, 19, 20 és 21-én soroz a *rimaszombati járás*. Polgári elnök: *az alispán*, bizalmi férfiak: *Madarassy Gyula* és *Hámos Aladár* várm. biz. tagok, polgári orvos: *Dr. Meskó Miklós* várm. főorvos.

Az ujonczozás mindenütt az ujonczozási előmunkálatok tüzetes megvizsgálásával veszi kezdetét.

Ezután következik az állítás, a midőn a bejelentett igényjogosultság tekintetében a felszólamlások is elintéztetnek és megvizsgálatnak a póttartalék- és honvédelmi-vántartásból címvesztés folytán állítatni rendelt hadkötelesek vagy ezeknek megvizsgálandó hozzátartozója, mindezek után bezáratik a sorozás és elkészítették az állítás eredményét feltüntető kimutatás.

Az elnököknek történhet akadályoztatása esetén, helyettes elnökül: Rimaszombat r. t. városba, valamint a rimaszombati és rimaszombati járásokba: *Dr. Fornét Gyula* tb. várm. főjegyző.

A tornaljai járásba: *Szontagh Zoltán*.

A nagyőröcei járásba: továbbá Nagyőröce és Jolsva r. t. városokba: *Hisnyai Heinzelmann Alfréd*.

Dobsinára: *Dénes Géza*.

Rozsnyó ren. tan. városba: és a rozsnyó járásba: *Pösch Gyula*.

A garamvölgyi járásba: *Schröder Gyula* várm. biz. tagok küldetnek ki.

A fentiek alapján szerkesztett utazási és működési tervezet egy példányát előzetes jóváhagyás végett a m. kir. honvédelmi miniszterhez felterjeszteni 1-1 példányát tudomás céljából es. és kir. 25. számú hadkiegészítő és a m. kir. 16. számú honvédkiegészítő parancsnokságoknak ezen eljárás határozatát pedig a kiküldött elnökök és bizottsági tagoknak megküldetni rendelem; — végül járásbeli főtisztviselőket és városi polgármestereket felhívom, hogy a szükséges előintézkedéseket már most akként tegyék meg, hogy a sorozási és utazási tervnek a m. kir. honv. miniszter által történendő s általam annak idején haladéktalanul közlendő értesítés jóváhagyása után, a sorozás a kitűzött határidőkben minden akadály nélkül végrehajtható legyen.

Rimaszombat, 1906. augusztus hó 27-én.

Alispán szabadságon: *Lukács*, várm. főjegyző.

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy ugy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést ki egyenliteni sziveskedjenek. Tisztelettel a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Személyi hírek. *Pósa Lajos*, az országos költő szülőhelyén, *Radnóton* időzik családjával. A hét folyamán rimaszombati rokonait látogatta meg.

Juraskó Jakab kir. műszaki tanácsos, a helybeli kir. államépítészeti hivatal vezetője és *Pék József* kir. erdőtanácsos, a helybeli kir. erdőhivatal vezetője szabadságidejük leteltével hivataluk vezetését átvették.

Csetneki *Gyürky Pál* főesperes több heti üdülés után a Tatrából mult hó 30-án hazakereszt.

Hivatal átvétel. *Dr. Gyürky Pál* városi főjegyző üdülése után a gyógyfürdőből hazatérve, hivatalát átvette. — *Dr. Kármán Aladár* vármegyei közokmányi osztály- orvos s a kerületi betegsegélyző pénztár központi orvosa hazaérkezett s hivatalos állásait elfoglalta.

Esperes választás. Az elhunyt *Nagy Pál* esperes utódját a gömöri ev. ref. egyházmegye már megválasztotta. A választás augusztus hó 26-án Rimaszombathban ment végbe s a beadott 51 szavazat közül 46 szavazatot az egyházmegyei lelkészi kar köztisztviselőiben álló tagja: *Csabay Pál* balogi ev. ref. lelkész nyert, kit ekként megválasztották a gömörmegyei ev. ref. egyházmegye esperesévé.

Tanácsbíró választás. A gömöri ev. ref. egyházmegye világi tanácsbírójává *Molnár József* ügyvédet választották szavazattöbbséggel.

Fejedelmi vendégek. Megirtuk multkor, hogy *Coburg Ferdinánd* bolgár fejedelem gyermekei: *Cyrril*, *Boris*, *Eudoxia* és *Nadeida* nagy kísérettel a balogi kastélyban tartózkodnak s e napokban automobilon városunkba érkeztek s azt megtekintve, visszatértek a kastélyba. — *Azóta Ágost* kir. herceg is megérkezett s augusztus 27-én délelőtt külön vonaton megérkezett *Clementina* az agg herceggasszony — a bolgár fejedelem édesanyja is. — Az állomáson *Marikovszky Géza* uradalmi intéző és *Ternyey János* postafőnök fogadták a herceggasszonyt, utóbbi mindjárt átnyújtotta a részére érkezett leveleket és táviratokat. — A herceggasszony rövid itt tartózkodás után *Balogra* utazott unokáihoz, kik körében hosszabb ideig fog tartózkodni. Ide fog jönni *Ferdinánd* bolgár fejedelem is, ki *Marienbadban* most torokbajban megbetegedett, mihelyt azonban állapota engedi — utra kel családjához.

Lemondott jegyző. Megirtuk a multkor, hogy *Gyürky Pál* főesperes, helybeli ág. ev. lelkész, a *Barlangligeten* tartott egyházközségi közgyűlésen a főjegyzői állásról leköszönt s utódjául *Geduly* nyiregyházi lelkész választották meg. A tisztviselő — ki közéletünk és az egyház terén nagy jelentőségű munkálkodást fejt ki, állásáról való lemondásakor az egyházközség elismerése kíséri, s érdemeit méltán örökítették meg jegyzőkönyvben, mert két évtized óta végezte a kerületi jegyzői teendőket 6 éven át mint jegyző s a többi időn át mint főjegyző.

A felekezeti tanárok augusztus 27-én Sárospatakon gyűlést tartottak, melyen városunkból *Czinke István* ev. ref. lelkész és *Bodor István* a főgimnázium tb. igazgatója vett részt.

Kinevezések. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter *Tiefbrunner* Erzsébet okl. tanítónőt a sajórédei áll. elemi iskolához rendes tanítónővé, *Czucker* Gizella okl. kisdudóvónőt a csetneki áll. kisdudóvóhoz kisdudóvónővé, *Polacsek* Mária okl. kisdudóvónőt a helpai áll. óvodához óvónővé nevezte ki.

A m. kir. igazságügyminiszter *Taub* József rimaszombati törvényszéki joggyakornokot az abaujszántói járásbíróvához aljegyzővé, *Galló* Andor rozsnyói járásbíróvához a szépesfalui járásbíróvához irnokká nevezte ki.

Választmányi ülés. A rimaszombati polgári olvasókör választmánya ma délután 3 órakor (szep. 2-án) helyiségének nagytermében rendes választmányi ülést tart.

Az adófelszólamlási bizottság hetek óta végzi nehéz munkáját *Máriássy* Andor elnökle alatt. Augusztus 31-én az elnöklést átvette *Gyürky Pál* főesperes, helyettes elnök — A bizottságnak rendes tagjai: *Hámos* Aladár földbirtokos és *Medveczky* Sándor kir. közjegyző; — póttagok: *Dapsy* József és *Szabó* Elemér. Kincstári előadó *Marton* Imre pénzügyi titkár.

A kilenczvenéves turista. A képviselőház korelnöke: az öreg *Szappanos* István a Tatrán nyaral, s innen kocsin és gyalogszerrel kirándulásokat tesz. A kilenczven éves öreg ur többször már kora reggel neki vágott a hegyeknek s fűrgé, szapora léptekkel haladt azokon. — A dobsinai jégbarlanghoz is elrándult s ugyancsak kitartóan járta végig a meredek lépcsőket. Dobsináról az öreg *Szappanos* István *Krasznahorhaváraljára* átment s megtekintette az *Andrássy* ősi várát és a gyönyörű mauzoleumot, melyet *Andrássy Dénes* építtetett hitvese *Franziska* grófné porhüvelyének.

Uj szolgabírák. A rimaszombati járás egyik szolgabírájának *Ragályi* Kálmán tb. főbírónak elhalálása folytán megüresedett egy I-ső osztályú szolgabírói állás. Ezen állásra, ugy értesülünk, szolgálati idő szerint hárman pályáznak és pedig *Maurer* Oszkár rozsnyói, *Kubinyi* Zoltán tornaljai és *Madarassy* Iván rimaszombati szolgabírók; a megüresedett egyik II-od osztályú szolgabírói állásra pedig egyedül jelölt *Dr. Alitisz* Aladár jelenleg rozsnyói helyettes szolgabíró, kinek megválasztása bizonyos. — A három előbbeni szolgabíró között nagy harc lesz, mert erősen korteskednek.

Névmagyarosítás. *Krausz* Arnold rimaszombati illetőségű, ugyanottani lakos, kir. adóhivatali gyakornok családi nevének *Kóbor*-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

Boockay szobrának leleplezése. Folyó hó 29, 30 és október 1-én Hajduböszörményben országos ünnepély lesz; ekkor leplezik le *Boockay* István emlékére Hajdumegye által felállított szobrot, melyet vármegyénk kiváló szülötte: *Holló* Barnabás, a jeles szobrász készített.

Házasság. *Herczegh* Jenő, a m. kir. államvasutak losonezi forgalmi főnökségnek hivatalnok, kinek tollából már lapunkban is több csinos verseske jelent meg, augusztus hó 25-én vezette oltárhoz néhai *Gaál* Ferenc és neje özv. *Gaál* Ferencné leányát *Erszékét* Ipolyságon.

Halálosok. *Ragályi* Kálmán, a rimaszombati járás derék és kötelességismerő tb. főszolgabírája hunyt el f. hó 26-án a reggeli órákban. Még előtte való este semmi baja sem volt az elhunytjának. Szokása ellenére, mert egy búcsúlakomán vett részt, későbbén feküdt le ugyan s reggel a földön fekvő, holtan találták az életerős férfit. Az orvosi vizsgálat régi keletű szívbajt állapított meg s ez okozta hirtelen halálát. Temetése a rokonság és a tisztviselői kar nagy részvéte mellett ment végbe. A koszorúkkal elhalmozott koporsó felett *Bodnár* Zoltán szálnoki körjegyző mondott megható és szivetrázó szép beszédet kartertsai nevében. — A halálesetről a család következő gyászjelentést adta ki: „*Ragályi* Rozália férjezett Gömör Jánosné egy a maga, mint az összes rokonság nevében fájdalommal jelenti szeretett fivére *Kis-csoltói Ragályi Kálmán* a rimaszombati járás tb. főszolgabírájának élete 61-ik évében augusztus hó 26-án reggeli 8 órakor rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. Temetése augusztus hó 28-án, délután 2 órakor *Nyustyán*, az evang. ref. egyház szertartása szerint fog megtartatni. — Áldás és béke drága emlékének! — *Nyustya*, 1906. augusztus 27.”

Súlyos gyász érte *Emöky* Adolf helybeli mérnököt és nejét, a mennyiben kedves, szeretetreméltó

leánykájuk: a 8 éves kis *Margit* augusztus 30-án éjjel napokig tartó kinos betegség után meghalt. Várgedéből — hol a vörheny járványszerűen lépett fel — hozta magával a szegény kis lányka a szörnyű — mindenki által retteget betegségét: a sarlachot, mely oly súlyos mértékben lépett fel, hogy a ritka kedves, okos gyermeket, ki szüleinek, tanítóinak és mindenkinek aki ismerte, méltán volt dédelgetett kedvence — elragadta. A mélyen sújtott szülők iránt a részvét általános. A kis leány hült tetemét 31-én temették el nagy részvét mellett. — A kedves halott elhunytáról a szülők a következő gyászjelentést adták ki: „*Alólirottak* a maguk és rokonaik nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatják feledhetetlen gyermeküknek, illetve testvérének *Emöki Margitkának* 1906. évi augusztus hó 30-án életének hetedik évében történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemét f. hó 31-én délután 4 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint a rimaszombati sarkertbe örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise áldozat 1906. évi szeptember hó 1-én fog a rimaszombati róm. kath. templomban az egek urának bemutatatni. — Rimaszombat, 1906. évi augusztus hó 31-én. — Áldás és örök béke lengjen drága porai felett. — *Emöki* Adol és neje szül. *Sziklay* Gizella, szülők. *Emöki* Gizike testvér.”

Kubinyi Manó megyebizottsági tag, várgedei földbirtokos, meg a régi idők egyik tisztelteméltó és közbecsülésben álló alakja is kiöltt folyó hó 29-én 81 éves korában. — Este, mielőtt vacsorához ült volna, hirtelen rosszul lett s pár pillanat alatt végzett vele az enyészet. Elhunytát kiterjedt és előkelő rokonság gyászolja. A tisztviselői temetése 31-én nagy részvét mellett ment végbe Várgedén. Ott volt a végtisztességen *Fáy* Gyula főispán, *Hámos* László, *Máriássy* Andor, *Kubinyi* Ferenc, *Máriássy* Gyula stb. *Gyürky* Pál főesperes megható gyászbeszédet mondott, mely után a hült tetemet a családi sírboltban helyezték el. — A megboldogult elhunytáról a család a következő gyászjelentést adta ki: „*Hámos* Zoltánné született *Kubinyi* Gizella férjével; *Frics* Ferencné született *Hámos* Árnka férjével; ifjabb *Hámos* Zoltán, *Hámos* Endre, *Kubinyi* Béla családjával és a nagyszámú rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik a felejtethetetlen jó apa, após, nagyapa, testvér és rokonnak felső-kubinyi és deményfalvi *Kubinyi* Manó földbirtokosnak folyó hó 29-én áldásos élete 81-ik évében este 7 órakor rövid szenvedés után történt csendes elhunytát. A boldogult hült tetemét folyó hó 31-én délután 4 órakor fognak Várgedén az ágostai evangélikus egyház szertartása szerint a sarkertben örök nyugalomra tétetni. — Áldás és béke lengjen porai felett! — *Kelt* Várgedén, 1906. augusztus 30.”

Lapunk zártakor veszszük a gyászírt, hogy özv. *Tomcsányi* Józsefné szül. *Máriássy* Eszter urnó f. hó 26-án rövid szenvedés után 86 éves korában hirtelen elhunyt. — A magas kort ért előkelő nemesi családból származó köztisztviselőben álló matróna elhunytát kiterjedt rokonság gyászolja; közöttük *Tomcsányi* László a debreczeni kir. tábla jeles bírja. — A gyászjelentést itt közöljük: „*Alólirottak* mély fájdalommal jelentik a legjobb édesanya, nagyanya, dedánya és rokon özv. *Tomcsányi* Józsefné, szül. *Máriássy* Eszter urnónek élete 86-ik évében folyó hó 30-án reggel 5 órakor rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. — A boldogult hült tetemét folyó hó 31-én d. u. 5 órakor fognak az ev. ref. vallás szertartása szerint az otrokoesi családi sírkertbe örök nyugalomra tétetni. — *Otrokoes*, 1906. aug. 30. Áldás és béke lengjen porain! — *Idb* *Tomcsányi* József, *idb* *Tomcsányi* László, *idb* *Tomcsányi* István és *Tomcsányi* Pál fiai. *Tomcsányi* Lászlóné szül. *Prékpa* Hermin, *Tomcsányi* Pálné szül. *Körömy* Julianna menyei. *Ifj. Tomcsányi* László, *Mariska*, *István*, *Béla*, *József*, *Lajos*, *Sándor*, *Ernő*, *Piroska*; *Kriston* Lajos, *József* unokái. *Kiss* Ilona, *Béla*; *Kriston* Malika és *Endre* dedunokái. *Kiss* Károly unoka vő.”

Lapunk egyik előfizetője, ki évekkor elözt ajnácokői birtokos volt, *Kolozsváry* Lajos hunyt el folyó hó 23-án az erdélyi Pánczélcsehen 54 éves korában. Halálát özevgyén *Seyffert* Gizellán kívül kiterjedt és előkelő rokonság gyászolja; közöttük *dr. Kolozsváry* Sándor egyetemi tanár és *Repeckzy* Ferenc vejével *Seyffert* Irénnel.

Eckstein Samu, volt rimaszombati fakereskedő, *Eckstein* Fieskő polgártársunk fia aug. 29-én hosszas betegség után Budapesten, 36 éves korában meghalt. A korán elhunyt nagy részvét mellett temették el aug. 31-én.

Munkásbiztosítás. A kereskedelmi miniszter a munkások és cselédek betegség és baleset alkalmára való biztosítása tárgyában törvényjavaslatot készített, melyet az orvos-szövetségnek véleményadás végett megküldött. A központ a javaslatot folyó hó 1-én a vidéki szövetségek küldötteinek részvétele mellett tárgyalta s az értekezleten *dr. Löcherer* Tamás elnök akadályoztatása folytán a gömörmegyei orvos-szövetség nevében *dr. Urszinyi* Gyula putnoki orvos vett részt.

Erdőőri szakvizsgák Miskolcson. A szakos erdőőri és vadőri vizsgák folyó évi október hó 22-én fognak megtartatni Miskolcson. A vizsgára lehet jelentkezni a miskolczi kir. erdőfelügyelőségnek vagy pedig a rimaszombati erdőhivatalnál.

Gyula itthon. *Oláh* Gyula kitünő cigányprimásunk elsőrendű zenekarával a Tatrából, hol a gömöri cigánynak jó hírnevet szerzett, már haza érkezett, s minden szombaton a *Tompában* ad zeneestélyt.

Szerencsétlen lövés. Sajóörmörön *Veiszer* Gyula, az ottani iskolaigazgató 13 éves fia aug. 28-án *Flaubert*-fegyverrel verebekre lövöldözött és véletlenül meglötte ifj. *Kövér* Jánost, egy ottani építőmester 10 éves kis fiát. A súlyosan sérült gyermeket beszállították a kórházba.

Baleset a gépnél. *Likéren* augusztus hó 30-án *Kresnye* István gyári munkás szabad óráiban kézi eséplőgépnél dolgozván, annyira vigyázatlan volt, hogy a fogaskerék odakapta bal kárját s összeroncsolta. A sérültet beszállították a kórházba.

Zárlatfeloldás. Rimasimonyi községben a ragados szaj- és körömfájás, továbbá Gömörvidék, Rimabrézd, Várgede és *Ratkólehota* községekben a sertésvész, végül *Bakostörék*, *Sajóörmör*, *Lévárt* és *Osgyán* községekben a sertésorbáncz megszűnt, a zárlat hatályon kívül helyeztetett.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon jó barátaink és ismerőseink, kik drága kis leányunk *Margit* váratlan és hirtelen bekövetkezett elhunytá felett valóban széles körben megnyilvánuló igaz részvételt fejezték ki és milyenes bánatunkban siettek a kétségbeesés gyöttrő pillanatában vérző szívünket vigasztalni és gyógyítani: fogadják ez uton szülei szívből eredő őszinte köszönetünk. *Emöky Adolf és neje.*

Sikerült fényképek. *Reif Emil* helybeli jó hírnevű ügyes fényképész igen sikerült felvételeket készített a szomszédos körláti bazalt bányákról. A minden tekintetben kifogástalan képek pár nap alatt láthatók lesznek kirakataiban. Szép keretbe foglalva fali képnek is igen csinosak.

Uj templom. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium a *ragályi* róm. kath. templom újraépítését 17280 K 46 f. összeggel engedélyezte. Az építésre zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni *f. hó 24. napján* a rimaszombati m. kir. államépítészeti hivatalnál. Az ajánlatok a kifizető nap délelőtti 11 órájáig adandók be és ezekhez 5% bánatpénz esatolandó -- A dobsinai róm. kath. templom és paplak újraépítését is a vallás- és közoktatásügyi miniszterium 2454 K 15 f. összeg erejéig engedélyezte. E czélra szintén versenytárgyalás fog tartatni a rimaszombati m. kir. államépítészeti hivatalnál. Az ajánlatok folyó hó 19. napjának délelőtti 10 órájáig adandók be a fenti hivatalnál. Az ajánlatokhoz 5% bánatpénz esatolandó.

A rendőrség figyelmébe. Egy vidéki uriember, ki a tegnapi napon a reggeli vonattal érkezett városunkba, az *Andrássy* utcában majdnem szerencsétlenül járt. — Amennyiben egy ottan épülő új ház tetejéről egy meglehetősen nagy kődarab hullott homlokára. Szerencsére az nem tört be. Ajánljuk a rendőrség figyelmébe.

Műkedvelői előadás. A Tamásfalvai „Petőfi-egylet” tolvó évi szeptember hó 8. án a saját helyisége udvarán jótékony célú színi előadást rendez. — Az előadást tánc követi. — Kedvezőtlen idő esetén az előadás szeptember 9. én lesz megtartva.

Csendőrségi szolgálat Rozsnyón. Az évek óta feltordult közbiztonsági állapotok helyre állítása és a személybiztonság megvédése céljából Rozsnyó város csendőrségi szolgálatot, illetve ennek engedélyezését kérelmezte. — A kért engedély a Belügyminiszterium részéről már meg is érkezett, mely szerint Rozsnyón a rendőri szolgálatot 8 csendőr fogja végezni, s ezért a város bizonyos összeg fizetésére lesz kötelezve, a mi, mint halljuk olcsóbb, mint a rendőri intézmény fenntartása. Ezen szervezés által a rozsnyói órs 16 csendőr létszámra lett felemelve.

Járvány. A vörheny (sarlach) Várgedében járványszerűen lépett fel, s a terjedés megakadályozására az egészségügyi intézkedések megtételtek. *Dr. Zehery István* vármegyei alorvos a szabadságon lévő tiszt helyettese 31-én a községben megjelent, hogy személyesen és gondos figyelemmel ellenőrizze az egészségügyi intézkedések keresztülvitelét.

Közigazgatási bejárás. A tervbe vett fülék-fazekas-zsaluzsányi vasut hivatalos közigazgatási bejárása határidejéül a m. kir. kereskedelemügyi miniszter szeptember hó 14-ik napját tűzte ki.

Vásárkathelyezés. A miskolci kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, hogy a Putnok nagyközségben 1906. évi szeptember hó 20-ra eső hetivásár kivételesen 1906. évi szeptember hó 19. én tartassék meg.

Gyöngytyuk halála. Szacsó József — betyár nevében Gyöngytyuk — híres legény volt 30 év előtt Gömörmegyébe, s bandájával rettegésben tartotta az egész vidéket, míg egyszer rajtavesztett, elfogták, s Illaván ült hosszú ideig. Mostanában kiszabadult, s lovat lopott a vásáron. A csendőrök üldözték s mikor ráakadtak, az öreg ugyancsak szembeszáll velük s tüzelt a csendőrökre. Meg is sebezte az egyik csendőrt, mire a másik fejbőlötte a 63 éves vén betyárt. Beszállították a súlyosan sérült „Gyöngytyuk”-ot a losonezi kórházba, hol fejszébe belehalt s aug. 19. én boncolás után el is temették.

Kerestetik
Helpa község saját italmérési jogához keresztény kimérő.
Községi Előljáróság.

Kiadó lakás.
 Rimaszombatban, a **Mező-utca 6. szám** alatti házban egy lakás, mely 2 szoba, konyha, kamara, pincze s egyéb mellékhelyiségek, gyümölcsös és konyhakertből áll, azonnal kiadó.
 Értekezhetni: **Delios Irmával, Tamásfalán.**

Hirdetmény.
 3155—1906. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi hogy a **Molnár és Pintér budapesti cég** végrehajtónak **Mihály András Mihák** végrehajtást szenvedő elleni 141 korona 40 fillér tőke, ennek 1905. évi május hó 5. ik napjától járó 5% kamata, 28 korona 90 fillér per, 15 kor. 30 fillér végrehajtási kérvényi, 17 kor. 75 fillér árverési kérvényi és a még felmerülendő költségek kielégítése az 1881. évi LX. t. cz. 144. és 146. §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Síd községben fekvő s a sídi 6. számú tjkvben foglalt **Mihály András Mihák** 7 hrsz. beltelkére és azon épült 3. szám alatti házára 800 koronában megállapított kiküldési árban elrendeltetik, s annak megtartására határnapul **1906. évi szeptember hó 15-ik napján** délelőtti 10 óráját Síd községbe a községi bíró házához tűzte ki, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok a becsáron alól is el fognak adatni.

Az árverelni szándékozók tartoznak a kiküldési ár 10 %-át, vagyis 80 koronát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezeihez letenni, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.
 Rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság. 1906. évi június hó 7. napján.
Cseh, kir. tsvzéki bíró.

Kiadó lakás.
 Az **Andrássy-ut 1. szám** alatti házban f. évi **november 1-ő napjától** kezdődőleg egy igen szép 3 szobás lakás mellékhelyiségekkel bérebevehető. — Ugyanott egy bolt helyiség azonnal bérebeadó. — Értekezhetni **Andrássy László** fényképész tulajdonossal
 2—*

ISKOLAKÖNYVEK,
 mindenféle tanszerek, jegyzetkönyvek, táskák, imakönyvek, levélpapírok kaphatók
Ifj. Rábely Miklós
 könyv- és papirkereskedésében
 Rimaszombat, Deák Ferencz-utca 8. szám alatt.

Gimnáziumi tanulók.
 Az 1906—7-ik tanévre három gimnáziumi tanulót — a gimnázium közelében — teljes ellátásra elfogad nyugalmazott állami tisztviselő **Kmetty-utca 33. szám alatt**

Hirdetmény.
 3754. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **Keka István** végrehajtónak, **Keka János** végrehajtást szenvedő elleni 32 korona 64 fillér perkölttség, 7 korona 40 fillér végrehajtási kérsi költség, továbbá 24 korona tőke, ennek 1904. évi szeptember hó 2-ától járó 5% os kamatai, 3 korona 40 fillér per, 7 korona 40 fillér végrehajtási kérvényi, 17 korona 30 fillér korábbi és 17 korona 30 fillér ezuttali árverési kérvényi és a még felmerülendő költségek kielégítése, az 1881. évi LX. t. cz. 144. 146. és 156. §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő, Dobóca községben fekvő s a dobóczai 205. számú tjkönyvben A. I. 1—10. sorszám. 194 313. 448. 602 678 857. 973 1056. 1174. és 1275. hrzi sz. alatt bejegyzett urbéri birtokból B. 15. sorszám alatt **Keka Jánost** illető 2/3 ad része 994 korona kiküldési árban elrendeltetik s annak megtartására határnapul **1906. évi október hó 20-ik napjának** délelőtti 10 óráját Dobóca községbe, a községi bíró házához tűzte ki, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok a becsáron alul is el fognak adatni.
 Az árverezni szándékozók tartoznak a kiküldési ár 10% -át, vagyis 99 korona 40 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezeihez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.
 Rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, 1906. évi július hó 5. én.
Dr. Musotter, kir. tszéki bíró.

RÁBELY KÁROLY
 KÖNYVKÖTÉSZETE
 RIMASZOMBAT, Kossuth Lajos-utca 5. sz.
 Alulírott tisztelettel hozom a nagyérdemű közönség szives tudomására, hogy a már négy év óta fennálló és a legjobb birnek örvendő
könyvkötészetemet mindenféle legújabb rendszerű gépek, divatos betűk, körzetek, díszítő tárgyak stb. vel szereltem fel; miért is ajánlom **szolgálatkészségemet** bárkinek a könyvkötészet körébe tartozó munkáknak pontos, divatszzerű és szolid kivitelben való elkészítésére.
 Felhívom könyvkötészetemre a vidéki jegyző és tanító urak, valamint a **kaszinók, olvasókörök és énekkarok** jóakaratu figyelmét is, kérve pártfogásukat.
 Itt említem meg és hívom fel a vidék figyelmét, hogy vármegyénk minden nagyobb helyén **megjelenek országos vásárok alkalmával** a raktáron levő több mint **ötven különböző-féle** kivitelű **ima és énekes könyvimmel**; a melyek a legjutányosabb áron nálam szerzethetők meg; — ugyanakkor **bekötni való műveket is átvesszek**, miáltal a postai küldés feleslegessé válik.
 A nagyérdemű közönség jóakaratu pártfogását ismételten kérve, vagyok kiváló tisztelettel
RÁBELY KÁROLY,
 Rimaszombat, Kossuth Lajos-utca 5. sz.

Hirdetmény.
 288. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kir. járásbíróságnak 1906. évi 62123. számú végzése következtében **dr. Vicszt Károly** ügyvéd által képviselt **Farkas és társa budapesti bejegyzett cég** javára **Huber Lipót** ellen 261 korona s járuléka erejéig 1906. évi július hó 26. án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1540 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: házi butorok, lovak, kocsik stb. nyilvános árverésen eladatnak.
 Mely árverésnek a nagyrőcei kir. járásbíróság 1906. évi V. 260/2. számú végzése folytán 261 korona tőkekövetelés, ennek 1906. évi június hó 1. ő napjától járó 6% os kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 75 korona 58 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Jolsván leendő eszközésére **1906. évi szeptember hó 15-ik napjának** delutáni 1/2 2 óraja határidőül kifizetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.
 A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.
 Kelt Nagyrőcén, 1906. évi augusztus hó 29. én.
Holló Arzón, kir. bir. végrehajtó.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, miszerint saját termésű és tiszta kezelést **1905. évi valódi almagyi boromat** a mai naptól kezdve literes üvegenként **35 krért** árusítom, **üvegre letét 5 kr.** —
 Rimaszombat, 1906. augusztus hó 19.
 3—*
Benyó Béla.

Gubacseladás.
Báró Luzénszky Henrik ur osgyáni erdősegeiben a f. évi gubacs-(suska)-termés eladó. **Értekezhetni az urad. intézőséggel Osgyánban, posta helyben**